

Gevaarlijke namaak

Handel in namaakproducten die een risico vormen voor de gezondheid, de veiligheid en het milieu

SAMENVATTING

Maart 2022

In deze studie wordt kwantitatief onderzoek gedaan naar de omvang van de handel in namaakproducten die een risico vormen voor de gezondheid, de veiligheid en het milieu, en naar trends op dat gebied. De studie is gebaseerd op een analyse van een unieke internationale dataset over onderscheppingen door de douane en andere handhavingsgegevens alsook op gestructureerde interviews met handhavingsdeskundigen.

In beginsel zijn alle namaakartikelen riskant en kunnen zij bepaalde gevaren inhouden voor de gebruikers. Om rekening te houden met verschillende risiconiveaus worden in de studie twee specifieke benaderingen geïntroduceerd om de handel in gevaarlijke namaakproducten in kaart te brengen.

Bij de eerste, brede benadering wordt aandacht besteed aan goederen die aan productspecifieke veiligheidsnormen zijn onderworpen en/of onder de bevoegdheid van de Food and Drug Administration van de Verenigde Staten en/of onder het wetsontwerp voor de Amerikaanse SHOP SAFE ACT vallen. Volgens deze benadering zijn kleding, reserveonderdelen voor auto's, optische en medische apparatuur en geneesmiddelen de meest voorkomende gevaarlijke vervalsingen.

China en Hongkong (VRC) blijken de grootste exporteurs van gevaarlijke namaak te zijn en zijn samen goed voor meer dan drie kwart van de in beslag genomen goederen. Door de toenemende populariteit van onlinehandel zijn postpakketten inmiddels de meest gebruikte methode voor het verzenden van gevaarlijke namaak, wat het controle- en opsporingsproces sterk bemoeilijkt en de pakkans aanzienlijk verkleint. De Europese Unie en de Verenigde Staten waren de belangrijkste bestemmingsmarkten voor kleine pakketten met gevaarlijke goederen. Gemeten naar waarde van de onderschepte goederen is het vervoer per vrachtschip echter met afstand het belangrijkste. De scheepszendingen met gevaarlijke namaakproducten zijn verdeeld over uiteenlopende bestemmingen, met de Golfstaten aan kop.

De tweede, meer gerichte en beperkte benadering heeft alleen betrekking op levensmiddelen, geneesmiddelen, cosmetica en andere categorieën goederen die het vaakst het voorwerp zijn van veiligheidswaarschuwingen en terugroepacties. Volgens deze benadering zijn parfumproducten en cosmetica, kleding, speelgoed, reserveonderdelen voor auto's en geneesmiddelen de meest verhandelde categorieën gevaarlijke namaakgoederen. Deze goederen kwamen merendeels uit China (55 % van de wereldwijde onderscheppingen door de douane) en Hongkong (VRC) (19 %). 60 % van de in beslag genomen gevaarlijke goederen werd per post verzonden, terwijl zeetransport de belangrijkste wijze van vervoer was als het gaat om de waarde van de onderschepte goederen.

Online verkochte producten maakten 60 % uit van de wereldwijd in beslag genomen gevaarlijke goederen met bestemming EU. In termen van waarde vormden online verhandelde goederen echter slechts een klein deel van het totaal aan onderschepte namaak. Wat onlinebestellingen betreft, waren cosmetica de meest voorkomende gevaarlijke vervalsingen, gevolgd door kleding, speelgoed en reserveonderdelen voor auto's. De meeste van deze goederen (75 %) werden vanuit China ingevoerd.

De COVID-19-pandemie heeft uitwerkingen op de handel in gevaarlijke namaak en in de meeste gevallen heeft de crisis de bestaande trends versterkt. Dit geldt met name voor vervalste geneesmiddelen en andere risicosectoren, zoals alcoholische dranken, waar als gevolg van onderbroken leverketens en veranderde vraagpatronen nieuwe prikkels voor criminele activiteiten zijn ontstaan. De algemene sterke toename van de handel in

namaakproducten had echter niet alleen betrekking op geneesmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM), maar ook op vele andere goederen die eveneens gezondheids- en veiligheidsrisico's kunnen opleveren, waaronder consumentengoederen en reserveonderdelen.

Om de risico's van de handel in gevaarlijke nageemaakte en illegaal gekopieerde goederen te kunnen analyseren en bestrijden, heeft de overheid actuele informatie nodig over de omvang en reikwijdte van die handel en desbetreffende trends. Deze studie is onderdeel van doorlopende monitoring ter ondersteuning van beleidsvorming en handhaving.